

Aihe	Maan kunto	Havainnointi
Kasvusto	Hyväkuntoinen maa: Kasvusto orastuu lohkolla tasaisesti. Huonokuntoinen maa: Kasvuston orastuminen on lohkolla epätasaista.	• Ilmakuvista keväällä orastumisen aikaan kuvissa erottuvat maan rakenteen ongelmakohdat, kuten tiivistyneet päisteet. • Epätasaista kasvustoa voivat aiheuttaa myös kylvövantaan tukkeutuminen, kasvitaudit ja -tuholaiset sekä huonolaatuinen siemen.
Lätäkö	Hyväkuntoinen maa: Lohkolle ei muodostu lätäköitä sateen jälkeen tai ne häviävät nopeasti. Huonokuntoinen maa: Lohkolla on lätäköitä pitkään sateen jälkeen ja ne näkyvät myös kasvustossa.	• Havainnointi pellon reunalta tai ilmakuvista: lätäkö
Maan kunnan vaihtelu	Hyväkuntoinen maa: Lohkolla voi olla luontaista vaihtelua esimerkiksi maalajien ja korkeuserojen tai paikallisen peltoliikenteen vuoksi, mutta heikommin kasvavien alueiden pinta-ala on vähäinen. Huonokuntoinen maa: Lohkon sisällä on suuria vaihteluita paremmin ja huonommin kasvavien alueiden välillä.	Huonosti kasvavalle kohdalle kaivetusta kuopasta (n. 40 cm syvä, muokkauskerroksen alapuolelle saakka) huonokuntoisen maan merkkejä ovat muun muassa: • maaprofiilissa näkyy ja tuntuu selvä kyntöantura eli tiivistynyt kerros muokkauskerroksen alarajalla • juuristo ei kasva tasaisesti eikä tunkeudu syvälle; juuret tekevät mutkia kiertäen tiiviitä maakohtia • kuopan seinämässä näkyy olkipatja tai edellisen vuoden kasvintähteet eivät muutoin ole kunnolla hajonneet • maassa on niukasti lieroja ja makrohuokosia • kuopan pohjalle nousee vettä tai väri ja haju kertovat, että maan kuivatus on toimi.

Aihe	Maan kunto	Havainnointi
Multavuus	Hyväkuntoinen maa: Pellon multavuus on hyvä. Huonokuntoinen maa: Pelto on vähämultainen ja viljelyssä sinne kertyy niukasti orgaanista ainesta.	• Peltomaan multavuus parantaa maan vedenpidätyskykyä ja kuohkeutta. • Runsaasti orgaanista ainesta sisältävä maa on väriltään tummaa. • Kynnettyssä pellossa orgaaninen aines sekoittuu koko muokkauskerrokseen, kevennetyssä muokkauksessa ja suorakylvössä orgaaninen aines kertyy lähemmäs pintaa.
Viljavuustutkimus	Hyväkuntoinen maa: Viljavuustutkimuksessa arvot ovat ”vihreällä”. Huonokuntoinen maa: Viljavuustutkimuksessa arvot ovat ”punaisella”.	Peltomaan kemiallista kuntoa on vaikea havainnoida suoraan pellolla. Liiallinen lannoitteiden käyttö näkyy viljavuusanalyysin tuloksissa ja kertoo riskistä ravinnehuuhtoumiin sekä hankalista olosuhteista maaperän eliöstölle.
Muutoskestävyys	Hyväkuntoinen maa: Pellolla on hyvä muutoskestävyys (resilienssi) eli kasvusto selviää hyvin vaihtelevista olosuhteista, kuten sateesta tai kuivuudesta. Huonokuntoinen maa: Pellolla on huono muutoskestävyys (resilienssi) eli se on herkkä sateelle, kuivuudelle ja tuholaisille, mikä näkyy epätasaisena kasvustona ja heikkona satona.	• Kiinnitä huomiota siihen, tuottaako lohko tasaisen hyvin satoa vuodesta toiseen vaihtelevista kasvukausien olosuhteista huolimatta.
Raskasmetallit ja haitta-aineet	Hyväkuntoinen maa: Peltomaassa ei ole raskasmetalleja tai muita haitta-aineita. Huonokuntoinen maa: Peltomaahan on lisätty haitta-aineita, ja niiden pitoisuudet ylittävät annetut raja-arvot.	• Tavallisessa viljavuusanalyysissä ei määritetä raskasmetalleja tai muita haitta-aineita. Analyysi kannattaa tilata, jos lohkon aikaisempi käyttö viittaa haitta-aineisiin, kuten päästöihin teollisuuslaitoksesta tai kaatopaikalta tai alueella on käytetty runsaasti nykyisin kiellettyjä kasvinsuojeluaineita. • Haitalliset aineet vaikuttavat ensimmäisenä maan biologiseen toimintaan. Tällöin voit tehdä erilaisia maan biologisen aktiivisuuden testejä, esimerkiksi vertailla epäiltyä ongelmakohtaa ja samanlaisella maalajilla lähistöllä sijaitsevaa hyvää aluetta.